
Vergaderjaar 2021 – 2022

35 925 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2022

A

**VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 3 november 2021**

De Eerste Kamer maakt halfjaarlijks de stand van zaken op ten aanzien van de toezeggingen die door de bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan. Naar aanleiding hiervan is op 28 september 2021 een brief gestuurd aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De minister heeft op 2 november 2021 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
De Boer

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Den Haag, 28 september 2021

De Eerste Kamer maakt halfjaarlijks de stand van zaken op ten aanzien van de toezeggingen die door de bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan.

Door middel van deze brief attendeer ik u op het gebruikelijke halfjaarlijkse overzicht van openstaande en deels voldane toezeggingen. Vandaag ontvangt u digitaal een overzicht van de toezeggingen waarvan de termijn volgens onze informatie op 1 juli 2021 is verstreken. Daarbij treft u tevens, ter informatie, een overzicht aan van de openstaande of deels voldane toezeggingen waarvan de termijn op 1 januari 2022 verloopt. Beide lijsten zijn terug te vinden via de volgende links:

Rappel: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappe=vlmhl5pqzxmt&ministerie=vkisk13vrnzr>

Vooruitblik: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappe=vlmhnafgn0wb&ministerie=vkisk13vrnzr>

Teneinde een geactualiseerd overzicht aan de verantwoordelijke commissie(s) voor te kunnen leggen, verneemt de Kamer graag vóór vrijdag 5 november 2021 eventuele correcties en een prognose van de termijnen waarop de toezeggingen zullen worden nagekomen. Het betreft daarbij voornamelijk de toezeggingen waarvan de deadline reeds is verstreken.

De Eerste Kamer tracht de toezeggingenregistratie zo actueel mogelijk te houden. De Kamer en de regering zijn er derhalve bij gebaat als brieven, nota's en dergelijke, die samenhangen met toezeggingen aan de Eerste Kamer, rechtstreeks aan deze Kamer worden gezonden, onder vermelding van het toezeggingenregistratienummer.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. J.A. Bruijn

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2021

Hierbij treft uw Kamer mijn reactie op het door uw Kamer gestuurde halfjaarlijks rappel toezeggingen (168624.08u). Uw Kamer vindt mijn reactie op de toezeggingen in de bijlage bij deze brief. Verder is het rapport-Bekedam 'Zoönosen in het vizier' toegevoegd als bijlage, zoals hieronder staat toegelicht bij de reactie op toezegging T03076.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bijlage 1 – Reactie halfjaarlijks rappel toezeggingen

Toezegging	Stand van zaken
Registratie aantal ritueel geslachte dieren en hoeveelheid geëxporteerd onbedwelmd ritueel geslacht vlees (31.571) (T01556)	Vanaf 1 januari 2018 wordt rituele onbedwelmd slacht uitgevoerd volgens aangescherpte wettelijke regels. Deze volgen uit het 'convenant onbedwelmd slachten volgens religieuze riten' (2012), die opgenomen zijn in het Besluit houders van dieren. Slachterijen die onbedwelmd willen slachten dienen een aanvraag hiertoe in bij de NVWA. De NVWA wijst een toezichthouder toe, die gedurende de tijd dat er onbedwelmd geslacht wordt, uitsluitend belast is met het toezicht houden op de uitvoering van de onbedwelmd slacht. Hierbij registreert de NVWA alle aantallen dieren, uitgesplitst per diersoort, die onbedwelmd worden aangesneden. De aantallen hiervan worden jaarlijks aan de Tweede Kamer gerapporteerd. In artikel 3 van het addendum, behorende bij het 'Convenant onbedwelmd slachten volgens religieuze riten', is vastgelegd dat er een stelsel wordt vormgegeven waarmee wordt geborgd in Nederland niet meer dieren onbedwelmd ritueel worden geslacht dan noodzakelijk om aan de daadwerkelijke behoefte van de in Nederland aanwezige religieuze gemeenschappen aan vlees van onbedwelmd ritueel geslachte dieren te voldoen. De convenantpartners hebben in 2020 informatie aangeleverd met betrekking tot deze Nederlandse behoefte en ik heb Wageningen University and Research (WUR) gevraagd om onderzoek te doen om zo inzicht te krijgen in de uitvoering van dit punt uit het addendum. Zij kijken ook naar de afzetkanalen van vlees van onbedwelmd geslachte dieren. Dit onderzoek bevindt zich momenteel in de afrondende fase. Daarnaast wordt het Convenant 'Onbedwelmd slacht volgens religieuze riten' om de drie jaar geëvalueerd. Deze evaluatie is recentelijk afgerond door Deloitte Consulting B.V. en ik zal de evaluatie, samen met het de resultaten van het WUR-onderzoek naar de behoefte aan vlees van onbedwelmd geslachte dieren, dit najaar aan uw Kamer toesturen.
Evaluatie PAS (33.669) (T02011)	Op 9 september 2014 heeft de staatssecretaris van Economische Zaken uw Kamer toegezegd de evaluatie van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) toe te sturen. Over deze evaluatie is uw Kamer geïnformeerd in de kabinetsreactie op het eindadvies 'Niet alles kan overal' van het Adviescollege Stikstofproblematiek op 13 oktober 2020 (Kamerstuk 35 334, W). Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

Jaarlijkse rapportage over de stand van zaken van de boetes en naleving bij mestfraude (33.037) (T02487)	Op 21 november 2017 heb ik uw Kamer toegezegd om de Kamer jaarlijks op de hoogte te houden van de stand van zaken van de boetes en naleving bij mestfraude. Het meest recent heb ik uw Kamer op 5 juli 2021 (Kamerstuk 33 037, Z). Volgend jaar omstreeks dezelfde periode verwacht ik uw Kamer deze reguliere rapportage weer toe te zenden.
Informereren over drempelwaarde voor stikstofdepositie (35.347) (T02822)	Op 17 december 2019 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over het systeem van het invoeren van een drempelwaarde waaronder geen vergunning nodig is. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in de kabinetsreactie op het eindadvies 'Niet alles kan overal' van het Adviescollege Stikstofproblematiek op 13 oktober 2020 (Kamerstuk 35 334, W). In deze brief wordt in het bijzonder ingegaan op de partiële bouwvrijstelling. Deze partiële bouwvrijstelling is ingegaan op 1 juli 2021 samen met de Wet stikstofreductie en natuurverbetering. Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Informereren over besteding van de gelden voor de verbetering van natuur (35.347) (T02823)	Op 17 december 2019 heb ik uw Kamer toegezegd om u begin 2020 te informeren over de besteding van de 250 miljoen euro die door het kabinet beschikbaar is gesteld voor natuurherstel en -verbetering. Uw Kamer is hierover geïnformeerd op 19 februari 2020 in de brief over de voortgang van de stikstofproblematiek: maatregelen natuur (Kamerstuk 35 334, M). Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Informereren over plannen terugdringen van stikstofdepositie (35.347) (T02826)	Op 17 december 2019 heb ik uw Kamer toegezegd om de plannen naar uw Kamer te sturen hoe het kabinet invulling wil geven aan het besluit in 2020 om stikstofdepositie terug te dringen en hoe het kabinet dat pad richting 2030 voor zich ziet. Uw Kamer is hierover geïnformeerd op 24 april 2020 met de brief over voortgang stikstofproblematiek: structurele aanpak (Kamerstuk 35 334, P). Verder is hier verder invulling aan gegeven in de wet stikstofreductie en natuurverbetering die op 1 juli 2021 inwerking is getreden. Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Voorhangen van ministeriële regelingen aanpak stikstof (35.347) (T02828)	Op 17 december 2019 heb ik uw Kamer toegezegd dat beide Kamers betrokken zullen worden bij het vervolg van de uitwerking van de ministeriële regelingen in het kader van aanpak stikstofproblematiek, zodat die ook bij beide Kamers worden voorgehangen. Het gaat hier in het bijzonder op de Wijziging van de Regeling

	diervoeders 2012 in verband met stikstof. Uw Kamer is hier op 6 mei 2020 over geïnformeerd. Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Geen onnodige belemmeringen voor ontwikkelruimte bij toepassing salderingsinstrumenten bij aanpak stikstof (35.347) (T02829)	Op 17 december 2019 heb ik uw Kamer toegezegd bij het toepassen van de salderingsinstrumenten in het kader van de aanpak van het stikstofprobleem geen onnodige belemmeringen op te werpen door te waarborgen dat er voor de sector duurzaam voldoende ontwikkelruimte blijft bestaan. Uw Kamer is op 7 februari 2020 per brief, met onderwerp voortgang stikstofproblematiek: maatregelen landbouw en verdere impuls gebiedsgerichte aanpak, geïnformeerd over de omgang met productierechten. Voor het einde van dit jaar wordt uw Kamer nader geïnformeerd over dit onderwerp.
Toesturen programma met het plan van aanpak uitvoering wet stikstofreductie en natuurverbetering (35.600) (T03102)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd de Kamer voor de zomer van 2021 het programma te sturen waarin staat welke maatregelen ter uitvoering van de Wet stikstofproblematiek en natuurverbetering op welk moment hun beslag moeten krijgen. Op 16 juli 2021 heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd met de brief over de voortgang aanpak stikstofproblematiek (Kamerstuk 35.334 / 33.576 / 35.600, AI). Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Met de minister van Financiën overleggen over mogelijke versnelling opkoopregelingen piekbelasters (35.600) (T03103)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd het gesprek aan te gaan met de minister van Financiën om te bezien wat mogelijk is qua versnelling van de opkoopregelingen voor piekbelasters. Voor het einde van dit jaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de invulling van deze toezegging.
Informereren over ontwikkelingen opkoopregelingen grootste piekbelasters stikstof (35.600) (T03104)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd om u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen met betrekking tot versnelling van de uitkoop van piekbelasters en de tweede en derde tranche van de gerichte opkoopregeling. Voor het einde van dit jaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de invulling van deze toezegging.
Brief sturen aan individuele PAS-melders dat moet zorgen voor meer zekerheid bij de bank (35.600) (T03106)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd dat, nadat een PAS-melding is geverifieerd, aan de individuele melder een brief wordt gestuurd met de uitkomst van die verificatie. En met banken in gesprek te blijven om hen meer zekerheid te geven bij PAS-knelgevallen. Op 16 juli 2021 heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd met de brief over de voortgang aanpak stikstofproblematiek (Kamerstuk 35 334 / 33 576 /

	35 600, AI). Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Met banken in gesprek blijven om zekerheid te geven bij PAS-knelgevallen (35.600) (T03107)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd dat, nadat een PAS-melding is geverifieerd, aan de individuele melder een brief wordt gestuurd met de uitkomst van die verificatie. En met banken in gesprek te blijven om hen meer zekerheid te geven bij PAS-knelgevallen. Op 16 juli 2021 heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd met de brief over de voortgang aanpak stikstofproblematiek (Kamerstuk 35 334 / 33 576 / 35 600, AI). Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.
Ondersteunen samenwerkingsinitiatief van organisaties voor aanpak stikstofproblematiek en daarover in gesprek te gaan (35.600) (T03111)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd om het samenwerkingsinitiatief van verschillende organisaties, zoals LTO, Bouwend Nederland, VNO-NCW en natuur- en milieuorganisaties, gericht op een integrale aanpak van stikstofproblematiek, te ondersteunen en met hen in gesprek te gaan om te kijken wat zij nodig hebben. Voor het einde van dit jaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de invulling van deze toezegging.
AERIUS-systeem uiterlijk oktober 2021 bijwerken en tot die tijd extra richtbaarheid geven aan een check voor de meest recente gegevens bij vergunningaanvragen (35.600) (T03118)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd toe dat er in oktober 2021 een nieuwe release van het AERIUS-systeem zal worden uitgebracht en dat ik voor die tijd met de provincies zal overleggen om ervoor te zorgen dat zij er richtbaarheid aan geven bij andere bevoegde gezagen dat er een extra check wordt gedaan, zodat de meest recente gegevens worden gebruikt bij de vergunningaanvragen. De release van AERIUS Calculator is voorzien in februari 2022. Uw Kamer wordt nader geïnformeerd over de invulling van deze toezegging.
Toezegging Informeren middels onderzoek naar voorkomen van zoönose in de toekomst (35.633) (T03076)	Op 14 december 2020 heb ik uw Kamer toegezegd het onderzoek over zoönose naar uw Kamer te sturen en uw Kamer hierover te informeren. Op 28 januari 2021 hebben de minister van VWS en ik uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken en is aangekondigd dat een expertgroep wordt ingesteld (Kamerstuk 35 633 / 25 295 / 28 286, G). Daarna is de Tweede Kamer geïnformeerd over zoönosebeleid en de instelling van een expertgroep op 12 februari 2021 (Kamerstuk 25 295, nr. 990) en over het rapport-Bekedam 'Zoönosen in het vizier' van 6 juli 2021 (Kamerstuk 25 295, nr. 1357). Bijgaand doe ik uw Kamer dit rapport-Bekedam ook toekomen. Hiermee beschouw ik deze toezegging als afgedaan.

Toezegging Informeren over actief vergunningenbeheer (35.600) (T03109)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd voor het einde van dit jaar te informeren over stand van zaken ten aanzien van actief vergunningenbeheer. Uw Kamer wordt conform toezegging geïnformeerd. Naar verwachting is hier meer tijd voor nodig en is dit in het eerste kwartaal van 2022.
Toezegging De Kamer na de zomer informeren over afrekenbare stoffenbalans (35.600) (T03115)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd om u na de zomer te informeren over de ontwikkeling van een afrekenbare stoffenbalans en zal daarbij ook aangeven, als het wordt ingevoerd, wanneer het eventueel zou kunnen draaien en of er in Europa nog goede voorbeelden hiervan zijn. Het ministerie van LNV is bezig met een verkenning van de mogelijkheden en onmogelijkheden van een Afrekenbare Stoffenbalans, in eerste instantie gericht op de melkveehouderij voor de thema's stikstof, klimaat en mest. Hiervoor worden drie onderzoeken uitgevoerd en worden bijeenkomsten georganiseerd met diverse stakeholders. In november zijn de onderzoeken afgerond. De verwachting is dat de Kamer in november of december geïnformeerd zal worden.
Toezegging Informeren over uitkomsten pilot eiwitarm veevoer (35.600) (T03119)	Op 2 maart 2021 heb ik uw Kamer toegezegd informatie te sturen over de monitoring van veevoerpilots met praktijkbedrijven voor de verdere verlaging van het ruweiwitgehalte, zodra dit beschikbaar is. Op 20 juli 2021 is bekend geworden dat met de sector onder meer afspraken zijn gemaakt omtrent het optimaliseren van het ruw-eiwitgehalte in het melkveevoerantsoen tot een maximumniveau van 160 g/kg ds, te realiseren in 2025. Of een verdere verlaging van het ruw-eiwitgehalte onder praktijkomstandigheden mogelijk is, zal moeten blijken uit een nog dit jaar op te starten voerpilot. Voorzien is dat gedurende een periode van drie jaar een naar productieklassse en grondsoort representatieve groep van ca. 100 boeren probeert het ruw-eiwitgehalte verder te verlagen, zodanig dat dit geen negatief effect heeft op de gezondheid en/of productie van de dieren. De verwachting is dat begin 2024 de resultaten van de pilot bekend worden. De resultaten zullen dienen als input voor mogelijk nieuwe afspraken met de sector over verdergaande optimalisatie van het ruw-eiwitgehalte in de periode na 2025.